

Inhoudsopgave Milieubeleidsplan Midden-Delfland 2011-2014

1	Inleiding	3	5	Gemeentelijke huishouding	31
2	Milieu in Midden-Delfland	5	5.1	Inleiding	31
2.1	Inleiding	5	5.2	GIM: gemeentelijke interne milieuzorg	31
2.2	Hoofddoelstelling milieubeleid	6			
2.3	Ambities en aanpak	6			
3	Milieuthema's	7		<i>Bijlage 1: Beleidsmatige context milieubeleidsplan Midden-Delfland</i>	<i>gemeente</i> 33
3.1	Inleiding	7		<i>Bijlage 2: Ambitietabel</i>	34
3.2	Bodem	7		<i>Bijlage 3: Overzicht beleidsplannen, nota's en programma's</i>	36
3.3	Water	9		<i>Bijlage 4: Afkortingen</i>	38
3.4	Geluid	12		<i>Bijlage 5: Verklarende woordenlijst</i>	38
3.5	Luchtkwaliteit	14			
3.6	Externe veiligheid	16			
3.7	Klimaat	17			
3.8	Afval	19			
3.9	Groen/natuur	21			
3.10	Mobiliteit	24			
4	Instrumenten milieubeleid	27			
4.1	Vergunningverlening/Handhaving en toezicht	27			
4.2	Milieucommunicatie	29			
4.3	Monitoring	30			

Colofon

Uitgave Afdeling	Gemeente Midden-Delfland, september 2010 Bouwen, Milieu en Handhaving www.midden-delfland.nl
---------------------	--

1 Inleiding

Een geactualiseerd Milieubeleidsplan voor Midden-Delfland

In 2005 heeft de raad een milieubeleidsplan vastgesteld voor Midden-Delfland voor de periode 2006 - 2010.

Dit geactualiseerde beleidsplan bestrijkt een planperiode van 4 jaar en is opgesteld overeenkomstig dezelfde uitgangspunten van het voorgaande beleidsplan.

Dubbelfunctie

Dit milieubeleidsplan heeft een dubbelfunctie. Enerzijds geeft het op hoofdlijnen richting aan de milieutaken van onze gemeente, voor zover nog niet vastgelegd in deelplannen en -programma's. Het legt een verbinding tussen alle actuele milieuthema's. Het biedt de basis voor het volgens de Wet milieubeheer verplicht jaarlijks op te stellen milieuprogramma.

Anderzijds gaat het om het bieden van een kader voor andere beleidsterreinen bij integraal denken, plannen en uitvoeren. Milieu wordt in een zo vroeg mogelijk stadium van planontwikkeling ingebracht, zodat er niet alleen een toetsing achteraf is. Het resultaat van deze procesbenadering is vanzelfsprekend afhankelijk van de besluitvorming

per project. De milieuambities en –randvoorwaarden worden concreet benoemd, om zo vanaf het begin zo goed mogelijk bij te dragen aan optimale oplossingen.

Kernopgave voor Midden-Delfland® 2025

Het gebied Midden-Delfland is een open en groen gebied dat mogelijkheden biedt voor rust, ruimte en recreatie in een verder verstedelijkte omgeving. Daarbij gaat het om een eeuwenoud agrarisch cultuurlandschap met grote waarden op het gebied van landschap, natuur en cultuurhistorie. De kernopgave is het instandhouden en versterken van die functie voor Midden-Delfland® 2025. Daarnaast is de opgave ook voor de inwoners en de bedrijven om een goede leefomgeving te bereiken/te behouden, zowel in het open als het bewoonde gebied (gebiedsgericht).

De belangrijkste milieuaspecten in dit verband zijn vooral de fysieke kwaliteit van de omgeving wat betreft bodem, water, lucht, geluid en natuur en het omgaan met afval. Ook het beleid voor energie, duurzaam bouwen en mobiliteit laat zien hoe de gemeente de kwaliteit van de leefomgeving vanuit milieu wil optimaliseren. Ontwikkelingen binnen het landelijke en Europese milieubeleid zorgen er voor dat onderwerpen als

luchtkwaliteit, externe veiligheid, CO₂ reductie, vergunningverlening en handhaving nadrukkelijk de aandacht krijgen.

Context milieubeleidsplan

Milieubeleid en de visie daarop is geen onderdeel van een geïsoleerd beleidsterrein, maar maakt onderdeel uit van – en is medebepalend voor – de kwaliteit van de totale leefomgeving. Het milieubeleid is een facet, naast economisch, sociaal, volkshuisvestings-, grond- en ruimtelijk inrichtingsbeleid. In bijlage 1 is in een figuur de relatie met andere (huidige) plannen aangegeven.

Goed beheer en gedrag

Bovendien is het uiteindelijke resultaat van het milieubeleid sterk afhankelijk van goed beheer en gedrag van bedrijven en burgers. Milieutaken en milieuzaken raken burgers en bedrijven immers direct in hun belangen en beleving van hun dagelijkse omgeving. Dat betekent voor de gemeente dat ze niet alleen kijkt naar technische oplossingen, maar ook de dialoog aangaat met betrokkenen, afspraken maakt over uitvoering en beheer en handhaaft als men zich daar niet aan houdt. Samenwerking, communicatie en informatievoorziening zijn daarom belangrijke trefwoorden in de gemeentelijke manier van werken. Er ligt dan ook een grote uitdaging om burgers en bedrijven goed en adequaat te informeren over wat moet en kan op milieugebied en ze te betrekken bij het zoeken naar oplossingen op maat.

Financieel kader

Het voorgestelde beleid voor de jaren 2011-2014 en de aangegeven actiepunten worden in de meerjarenbegroting en begroting 2011 zowel financieel als met formatie gedekt. Dat vormde het uitgangspunt bij de

opstelling van dit (geactualiseerde) milieubeleidsplan. Daarnaast zijn er projecten en maatregelen voor de periode 2011-2014 die gedekt zijn via het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing en andere overheidssubsidies. Voorbeelden zijn de gevelisolatie en het Groenfonds.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de doelstellingen van het milieubeleid, de ambities en aanpak.

Hoofdstuk 3 belicht de verschillende milieuthema's.

Hoofdstuk 4 beschrijft de instrumenten waarmee de uitvoering van het milieubeleid wordt ondersteund.

Hoofdstuk 5 beschrijft hoe de gemeente zelf intern met milieu aan de slag gaat.

2 Milieu in Midden-Delfland

2.1 Inleiding

Behoud en versterken kwaliteit gebied

Midden-Delfland kent geen grote structurele milieuproblemen. Zo is de bodem in het buitengebied relatief schoon. De geplande geluidsanering van woningen is bijna afgerond. Er is een beperkt aantal knelpuntlocaties inzake de luchtkwaliteit. Voor het gebied geldt geen verhoogd extern veiligheidsrisico. De scheidingsresultaten van huishoudelijk afval stemmen overeen met de landelijke doelstelling. De kwaliteit van water en groen wordt nauwlettend in de gaten gehouden.

Maar om de kwaliteit van het gebied te behouden en waar dat nodig of gewenst is te verbeteren zal de gemeente ook de komende jaren de nodige inzet op milieugebied moeten plegen.

“Milieuwinst” en preventie

De meeste ‘milieuwinst’ en preventie van veiligheidsrisico’s, gezondheidsrisico’s en hinder is te behalen door aan te sluiten bij de ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen die plaatsvinden en de ambities die de gemeente heeft. Belangrijk in dit opzicht zijn o.a. de Gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025, het Landschapsontwikkelingsperspectief, Cittaslow, de Visie Vitale Dorpen (waarbij met name verwezen wordt naar speerpunt 5 “Bewust op weg”), ontwikkelingen rondom de Zuidvleugel en de toekomst van de agrarische bedrijvigheid in het gebied. Schaalvergroting en behoud van het landschap staan op gespannen voet met elkaar. Daarom is de sector momenteel al actief in het ontwikkelen van nevenactiviteiten en het vernieuwen van bedrijfsprocessen. Ook het vraagstuk van leefbaarheid van de dorpen is

van belang. Deze vorm van milieubeleid wordt bereikt door een in Haaglandenverband ontwikkelde gebiedsgerichte aanpak. Deze gebiedsbenadering sluit aan bij de Gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025 en de andere hiervoor genoemde beleidsvisies.

Gebiedsgerichte aanpak

In Midden-Delfland zijn de volgende zes gebiedstypen te onderscheiden (zie kaart bijlage 4):

1. Bedrijventerrein
2. Stedelijk groen
3. Natuurgebied
4. Open weidegebied
5. Suburbaan gebied
6. Glastuinbouw

De gebiedsgerichte aanpak heeft als voordeel dat de gewenste kwaliteiten niet in elk gebied gelijk hoeven te zijn. Dit biedt de mogelijkheid om plekken te creëren met verschillende kwaliteiten. Op een bedrijventerrein worden daarom meer lawaai en een mindere bodemkwaliteit toegestaan dan in een suburbaan gebied (wonen). Verder ondersteunen deze gebiedstypen het streven van Midden-Delfland om zo min mogelijk glas buiten de glastuinbouwgebieden te hebben. Een ander punt dat hiermee ingezet wordt, is een optimale leefbaarheid en veiligheid in de suburbane gebieden. Risicovolle bedrijven worden uit de woonomgeving geweerd en waar mogelijk uitgeplaatst.

Deze aanpak biedt een handvat voor de formulering van de juiste milieueisen in bestemmingsplannen. Daarbij maakt de gemeente gebruik van de MIRUP methodiek (Milieu In Ruimtelijke Plannen), die dezelfde gebiedstypen hanteert. MIRUP biedt ondersteuning bij het zoeken naar

argumenten om wel of niet te bouwen op een milieubelaste locatie en helpt bij het bedenken van constructieve oplossingen om de milieubelasting voor de nieuw ontwikkelde locatie te verminderen (afscherming, doordachte inrichting).

2.2 Hoofddoelstelling milieubeleid

Als hoofddoelstelling van het milieubeleid in Midden-Delfland kiest de gemeente voor:

“Het realiseren van een veilige, gezonde en aangename leefomgeving en bijdragen aan een duurzaam Midden-Delfland® 2025”

Om dit doel te kunnen verwezenlijken is onze aanpak:

1. Realiseren en bewaken van een basismilieukwaliteit (gezond, veilig en voorkomen van onnodige hinder).
2. Actief bijdragen aan een duurzaam Midden-Delfland® 2025.
3. Differentiëren van milieukwaliteiten naar kenmerken van gebieden: gebiedsgerichte aanpak volgens MIRUP.
4. Samenwerken en communiceren: externe oriëntatie.
5. Beleid en uitvoering sterk richten op de regio en de provincie, niet zelf het wiel uitvinden.

Deze vijf punten zijn terug te vinden in de uitwerking van de thema's en instrumenten in de hoofdstukken 3 en 4.

2.3 Ambities en aanpak

Als basisniveau gaat gemeente Midden-Delfland vanzelfsprekend uit van alle wettelijk vastgestelde normen. Waar mogelijk wordt een hoger kwaliteitsniveau ingezet. Door onderscheid te maken tussen verschillende soorten gebieden in Midden-Delfland, met elk hun eigen gewenste kwaliteitsniveau, zullen de kansen binnen deze gebieden de komende jaren optimaal benut worden: de zogenaamde gebiedsgerichte aanpak. Dat wil zeggen dat de doelen en ambities van de thema's zo veel mogelijk zijn gespecificeerd voor de verschillende typen gebieden. In het volgende hoofdstuk wordt per thema de ambitie van de gemeente beschreven. In bijlage 2 is een overzicht van alle ambities te vinden.

3 Milieuthema's

3.1 Inleiding

Milieu in Midden-Delfland omvat de volgende thema's: bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid, klimaat, afval, groen/natuur, gemeentelijke interne milieuzorg (gim) en mobiliteit. Dit hoofdstuk beschrijft van elk thema wat de gemeente doet, de verwachte ontwikkelingen en de gewenste situatie met doelen tot en met 2014. Aangezien voor de thema's water, groen/natuur, klimaat en mobiliteit geldt dat beleid en uitvoering al zijn of worden vastgelegd in aparte plannen, is hiervan alleen een korte beschrijving opgenomen en wordt verder verwezen naar de bewuste beleidsplannen. In bijlage 3 wordt per thema aangegeven wat de bijbehorende wetgeving en (in ontwikkeling zijnde) beleidsplannen zijn.

3.2 Bodem

De basis voor het gemeentelijk bodembeleid is preventie en actief bodembeheer. Preventie is gericht op het voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging en het niet verder verontreinigd raken van al vervuilde bodem. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zorgplicht uit de Wet bodembescherming (Wbb) en Wet milieubeheer (Wm). Beheren is enerzijds gericht op het behouden van de basiskwaliteit en het voorkomen van (verdere) verspreiding van verontreiniging door het verantwoord omgaan met de bodem en is anderzijds gericht op een bodemgebruik dat past bij de aanwezige bodemkwaliteit.

Relatief schoon

Vanwege het van oorsprong agrarische karakter (grasland) van de gemeente is de bodem in het buitengebied van de gemeente Midden-Delfland relatief schoon. De bodem ter plaatse van de (resterende) oude kassen in de gemeente (ten westen van Den Hoorn en verspreid over de gemeente tussen Maasland en Schipluiden) is meer verontreinigd (lood, zink en PAK). De bodem ter plaatse van de oude kassen kan als asbestverdacht worden beschouwd. Bij herontwikkeling van dergelijke locaties wordt specifiek met deze omstandigheid rekening gehouden. Ook ter plaatse van de lintbebouwingen en oude kernen is de bodem heterogeen verontreinigd (lood, zink, PAK).

De bodem is een terugkerend onderwerp bij alle inrichtings- en beheervraagstukken.

Vanuit de milieukundige invalshoek is bescherming van de bodem tegen nadelige effecten van (intensief) menselijk gebruik noodzakelijk. Daarnaast moet bestaande bodemverontreiniging indien nodig worden opgeruimd. Leidraad hiervoor zijn diverse wetten en het bodembeleid van Midden-Delfland.

Bodem breed

Voor bodemverontreiniging geldt zowel vanuit milieubelang als vanuit kosten oogpunt: voorkomen is beter dan genezen, maar zo nodig dient de bodem functiegericht te worden gesaneerd. Vanuit dat principe voert de gemeente een breed scala aan taken uit:

Preventie

Op het gebied van preventie van bodemverontreiniging voert de gemeente de volgende activiteiten uit:

- standaard onderzoek bij nieuwbouwplannen;

- voorschrijven van algemene bodembeschermende maatregelen en voorzieningen bij het afgeven van milieuvergunningen en toezien op de uitvoering hiervan;
- nemen van maatregelen bij het saneren van ondergrondse olietanks die niet meegenomen zijn in de actie tankslag in 1998;
- ingrijpen, als dat nodig is, bij calamiteiten die buiten inrichtingen plaatsvinden om bodemverontreiniging te voorkomen, te beperken of meteen weg te nemen. De gemeente heeft hiervoor een contract afgesloten met de firma Ecoloss. Zij verlenen eerste hulp bij calamiteiten als het gaat om technische hulpverlening, berging en transport;
- opnemen standaardvoorschrift in de bouwvergunning hoe om te gaan met vervuilde grond;
- monitoring van voormalige stortplaatsen in de gemeente door het nemen van jaarlijkse grond- en watermonsters;
- bodem standaard deel uit laten maken van nieuwe ruimtelijke plannen.

Beheer en grondstromen

De gemeente voert beleid volgens het landelijke (generieke) kader. De belangrijkste reden hiervoor is dat de gemeente vooral bestaat uit schone gebieden, met veel landbouw en/of natuurfuncties. Aan de hand van het generieke kader blijven deze gebieden schoon, doordat het stand-still beginsel centraal staat bij het generieke kader. Ook past dit in de Citta-slow gedachte dat schone gebieden schoon moeten blijven.

Voor het verantwoord beheer van de bodem en het omgaan met grondstromen beschikt de gemeente over diverse instrumenten, zoals een BodemInformatieSysteem (BIS), een GeografischInformatieSysteem (GIS) en een bodemfunctiekaart. De gegevens uit een bodemonderzoek worden ingevoerd in het BIS en GIS. Hiermee is inzichtelijk wat voor

bodemkwaliteit er op een bepaalde locatie is. Deze informatie is zeer nuttig bij ruimtelijke ontwikkelingen. Verder kan aan de hand van het BIS en GIS informatie uitgewisseld worden met de provincie in het kader van het project landsdekkend beeld. In het vierde nationale milieubeleidsplan (NMP4) staat dat in 2030 alle ernstige bodemverontreiniging gesaneerd moet zijn of beheerst.

Om het toepassen van grond en baggerspecie mogelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van de bodemfunctiekaart. Met deze kaart wordt een relatie gelegd tussen de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie en de functie (het gebruik) van de bodem waar het wordt gebruikt. Op de bodemfunctiekaart van Midden-Delfland komen drie functieklassen voor: wonen, industrie en natuur/landbouw. Binnen deze klassen mag alleen maar grond worden toegepast die tenminste voldoet aan de kwaliteitsnorm van die klasse. In de bodemfunctiekaart (vervanging van onze oude bodemkwaliteitskaart) is zowel het landelijk als het stedelijk gebied meegenomen.

Gewenste situatie

De gemeente wil de uitvoering van het bodembeleid verbeteren in combinatie met de te verwachten nieuwe ontwikkelingen. Dit leidt tot de volgende doelen voor 2011 tot en met 2014.

Doelen 2011 - 2014

- De gemeente blijft standaard bodemonderzoek verrichten bij nieuwbouwplannen.
- De gemeente maakt actief gebruik van het GIS en BIS.
- De gemeente toetst bij hergebruik van grond aan de bodemfunctiekaart.
- De gemeente voorkomt het hergebruik van sterk verontreinigde grond (buiten werken).

- De gemeente voorkomt nieuwe bodemverontreiniging door accurate vergunningverlening en handhaving bij bedrijven.
- Voor gevallen van ernstige bodemverontreiniging streeft de gemeente naar (tenminste) functiegerichte saneringen en voor alle urgente gevallen naar een stabiele eindsituatie in 2030 zoals gesteld in het NMP4.
- Voor wat betreft de milieuaansprakelijkheid hanteert de gemeente het principe dat de vervuiler betaalt, zoals vastgelegd in de Europese richtlijn 2004/35/EG.

3.3 Water

Het thema water is zeer breed en heeft diverse milieuaspecten, zoals waterkwaliteit, ecologie, grondwater, waterberging, duurzaam bouwen en omgaan met regenwater. Kort samengevat: het watersysteem en de waterketen.

Water maakt inmiddels onderdeel uit van alle ruimtelijke plannen door de verplicht gestelde watertoets (ontheffingsprocedures en herziening

bestemmingsplannen) en wordt als ordenend principe gebruikt. Daarbij is water een schakel tussen het stedelijk en het landelijk gebied.

Watergangen worden benut voor recreatie (varen, schaatsen). Oude cultuurhistorische watergangen zijn hersteld en nieuwe watergangen zijn aangelegd. Deze bevorderen meerwaarde voor de recreatie, het landschap en de veiligheid. Dit sluit ook aan bij het nationale beleid Waterbeheer 21ste eeuw waarin het water zoveel mogelijk wordt vastgehouden of geborgen in het gebied waar het valt. In Midden-Delfland is het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD) eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van het water.

Waterplan

In 2007 is gestart met het waterplan. Het waterplan is maatwerk. Het is afgestemd op de lokale situatie. Kennis van het hydrologisch systeem is een voorwaarde en daarom wordt dan ook nauw samengewerkt met het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD). Het plan brengt de gebruiksfuncties in het gebied in beeld waarbij er aandacht is voor waterkwantiteit en – kwaliteit. De maatregelen uit de Kader Richtlijn Water (KRW) zijn onderdeel van het waterplan. Het waterplan geeft daarnaast richting aan het Landschapsontwikkelingsperspectief (LOP). Dit gebeurt door aan te geven waar de kwantitatieve wateropgave ligt, hoe groot de opgave is en op welke wijze die opgave in het landschap ingepast kan worden. In het LOP wordt deze richting integraal afgewogen tegen o.a. recreatieve en agrarische belangen. Ook kent het waterplan een relatie met het gemeentelijk rioleringsplan.

Het plan bestaat uit drie onderdelen:

1. Watervisie: een beschrijving van de visie op het waterbeheer in Midden-Delfland, met een beschrijving van speerpunten voor de inrichting van het watersysteem.

2. Waterstructuurplan: in het waterstructuurplan wordt de wateropgave concreet ingevuld en worden procesafspraken tussen de gemeente en hoogheemraadschap vastgelegd.
3. Uitvoeringsprogramma: In dit plan staat welke maatregelen er de komende jaren worden uitgevoerd, tegen welke kosten en wie dit betaalt.

De watervisie is in 2007 door de raad vastgesteld. Het structuurplan en het uitvoeringsprogramma zijn in 2009 vastgesteld door de raad, waarna gestart is met een aantal projecten. In de jaren 2011 en 2012 wordt het uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt.

Watertoets

De gemeente voert bij ontheffingsprocedures en herziening van bestemmingsplannen in nauwe samenwerking met het HHD een watertoets uit.

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

Tot voor kort werd in de Wet milieubeheer (Wm) alleen de zorgplicht voor afvalwater voor de gemeente geregeld. Sinds 1 januari 2008 is de wet “Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken” in werking getreden. Deze wet, kortweg de “Wet gemeentelijke watertaken” genoemd, regelt de bevoegdheid van gemeenten om een rioolheffing in te stellen en bepaalt dat in een GRP naast riolering ook expliciet aandacht moet worden besteed aan de nieuwe zorgplichten voor afstromende neerslag en grondwater. Het bestaande GRP van Midden-Delfland bestrijkt de planperiode 2006-2010. In 2010 is gestart met de voorbereidingen van een nieuw zogenaamd verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Dit plan is in de eerste helft van 2011 gereed. Dit vGRP bestrijkt de planperiode 2011-2015. Het Hoogheemraadschap van Delfland en de provincie Zuid-Holland moeten hun instemming geven aan het vGRP

2011-2015. Daarna wordt het plan ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Aansluitplan Midden-Delfland

Aanleg Drukriolering

De niet-gerioleerde panden in het buitengebied zijn/worden in principe aangesloten op de riolering met behulp van drukriolering, voor zover dat doelmatig is. Deze maatregelen zijn opgenomen in het vastgestelde aansluitplan. De uitvoering van dit plan is minder snel verlopen dan vooraf ingeschat. Reden hiervoor is de grote hoeveelheid partijen die akkoord moeten gaan, voordat met de uitvoering kan worden begonnen. Desalniettemin is de afgelopen periode een groot aantal clusters voorzien van riolering en daarnaast zijn meerdere clusters voorbereid en vrijwel gereed voor uitvoering. Naar verwachting is eind 2010/begin 2011 alle riolering aangelegd.

Aanleg IBA's

Een belangrijk deel van de afvalwaterlozingen is gesaneerd met behulp van installaties voor Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA). In Midden-Delfland zijn 138 IBA-systemen geplaatst. Alle 138 systemen zijn inmiddels opgeleverd, overgedragen aan de gemeente Midden-Delfland en opgenomen in het onderhoudsbeheer bij het Hoogheemraadschap van Delfland. De IBA gebruikers zijn ook geïnformeerd over de afhandeling van klachten of het melden van storingen. Het meldpunt Toezicht van Delfland neemt de klachten of meldingen op en zorgt voor de verdere afwikkeling.

Plaatsing IBA

Samenwerken in de (afval)waterketen

De afgelopen jaren is veel tijd geïnvesteerd in verdergaande samenwerking in de (afval)waterketen. Dit sluit aan op het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen, waarin staat dat aangestuurd moet worden op een permanente vorm van samenwerking. Door het samen uitvoeren van maatregelen en het onderzoeken van nieuwe mogelijkheden wordt doelmatigheid en transparantie in de afvalwaterketen verder vergroot. Tot voor kort stelden gemeenten en waterschappen hun eigen plannen op

om binnen de afvalwaterketen te voldoen aan de voor hen afzonderlijk geldende eisen (emissie- en waterkwaliteitsspoor). Door de (per gemeente) voorgenomen maatregelen, door samenwerking te optimaliseren en aan te pakken kan een gezamenlijke kostenbesparing worden bereikt. Midden-Delfland is betrokken bij de volgende twee optimalisatiestudies:

1. De optimalisatiestudie zuiveringsgebied Groote Lucht en
2. De optimalisatiestudie Delft.

Basisinspanningen en waterkwaliteitsspoor

Een rioolstelsel moet voldoen aan de zogenaamde basisinspanning ofwel het emissiespoor. De basisinspanning wordt gedefinieerd als een rioolstelsel dat aan vastgestelde kenmerken en eisen voldoet. Zo moet een rioolstelsel voldoende bergend vermogen hebben, de pompen moeten van voldoende capaciteit zijn en er moeten randvoorzieningen (bijvoorbeeld een bergbezinkbassin) worden gebouwd. Hiervoor zijn hydraulische berekeningen gemaakt. De rioleringen in de dorpen Schipluiden, Maasland en Den Hoorn voldoen aan deze basisinspanning. In het Waterbeheerplan Delfland 1999-2005 is als doelstelling geformuleerd dat verontreinigingen door overstort vanuit gemengde rioolstelsels teruggebracht moet worden tot een niveau dat ook voldoet aan het waterkwaliteitsspoor. Het waterkwaliteitsspoor houdt in dat er aanvullende maatregelen in de riolering of het oppervlaktewater worden genomen als het emissiespoor (is de basisinspanning) niet heeft geleid tot het behalen van de gewenste waterkwaliteit. In alle drie de dorpen, Maasland, Den Hoorn en Schipluiden, voldoen we aan het waterkwaliteitsspoor.

Doelen 2011 - 2014

- De gemeente wil een goed werkend rioolsysteem bereiken, waardoor wateroverlast zoveel mogelijk wordt voorkomen en het oppervlaktewater zo min mogelijk wordt verontreinigd. Hiervoor moet de riolering voldoen aan de zogenaamde *basisinspanning* en het *waterkwaliteitsspoor* (vóór 2010).
- De gemeente levert een actieve inbreng aan het beleid van het HHD voor Midden-Delfland.
- De gemeente geeft uitvoering aan de maatregelen die in het gemeentelijk waterplan zijn vastgelegd. Deze maatregelen zijn zowel gericht op de kwantiteit (watertoets) als op de kwaliteit. Ten aanzien van de kwaliteit wordt in samenhang met de natuur en recreatiefunctie van het buitengebied met name aandacht besteed aan het bereiken van ecologische doelen.

3.4 Geluid

De Wet geluidhinder zal op termijn worden afgeschaft en de geluidsregels (inclusief de nieuwe Europese regels) zullen overgaan in de Wet milieubeheer. Het nieuwe geluidsstelsel gaat ervan uit dat bij een bepaald gebied een bepaalde geluidskwaliteit hoort. Dit sluit aan op de gebiedsgerichte benadering van de gemeente Midden-Delfland. Vastgesteld is dat de grenswaarde van 68 dB(A) op woningen niet meer mag worden overschreden.

Europese Richtlijn omgevingslawaai

In 2004 is de Europese Richtlijn Omgevingslawaai in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd door onder meer de Wet geluidhinder aan te passen. De Europese richtlijn wil de schadelijke gevolgen van blootstelling aan omgevingslawaai vermijden, voorkomen of verminderen en de bescherming tegen geluidhinder harmoniseren. Als gevolg van de Richtlijn is in 2008 het gemeentelijk actieplan Geluid 2008-2013 vastgesteld, waarin een ambitieuze plandremmel van maximaal 65 dBLden gehanteerd wordt. In de looptijd van dit beleidsplan wordt verder uitvoering gegeven aan het actieplan.

Gevelisolatie

In Nederland wordt al langer gewerkt aan het voorkomen of beperken van geluidhinder. De Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer verplichten bijvoorbeeld tot het uitvoeren van een geluidsonderzoek bij nieuwe plannen voor woningbouw of nieuwe wegen. De wet geeft dan grenswaarden aan die in zulke situaties moeten worden toegepast.

Voor bestaande situaties zijn saneringsregelingen van toepassing. Als de zogenaamde saneringsgrenswaarde wordt overschreden, wordt in principe door de rijksoverheid geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de sanering. Dergelijke situaties zijn in het verleden al gemeld en zijn destijds verdeeld over twee landelijke lijsten: de A-lijst (urgente gevallen) en de B-lijst (minder urgente gevallen) voor wegverkeerslawaai. De kosten voor de uitvoering worden betaald uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). De ISV budgetten gelden alleen voor A-lijst woningen. Midden-Delfland heeft haar A-lijst bijna afgerond. Voor de periode 2010-2014 krijgt de gemeente Midden-Delfland € 73.000 subsidie om de laatste 22 woningen te saneren.

Geluidsnormen bij luidruchtige evenementen

De cultuur van Midden-Delfland leidt er onder meer toe dat er in elk dorp jaarlijks terugkerende evenementen worden georganiseerd. Dit moet ook mogelijk zijn. Het evenwicht tussen de aantrekkelijkheid van de feesten en de leefbaarheid van de gemeente mag echter niet uit het oog worden verloren. Op basis van “Beleidsregels evenementen gemeente Midden-Delfland 2007” wordt door gemeente Westland op ons verzoek tijdens evenementen gecontroleerd. Jaarlijks worden uren gereserveerd om geluidsmetingen te kunnen uitvoeren bij evenementen en klachten. Indien nodig kan handhavend worden opgetreden in samenwerking met de politie Haaglanden. Bij evenementen in horeca- of sportinrichtingen worden de richtlijnen van het activiteitenbesluit toegepast. In september 2005 heeft het college van Midden-Delfland vier evenemententerreinen aangewezen. Op verzoek van de gemeente wordt ten tijde van evenementen gecontroleerd op geluidsvorschriften uit de evenementenvergunning. Deze resultaten worden geëvalueerd.

Stiltegebieden

In Midden-Delfland is een aantal gebieden door de provincie aangewezen als stiltegebied. Deze gebieden zijn geïntroduceerd om gebieden met overwegend natuurlijke geluiden te beschermen. Gemotoriseerd verkeer, grootschalige evenementen of andere bronnen zijn verboden. Gebiedseigen geluiden, zoals een boer die zijn land bewerkt met een tractor, zijn wel toegestaan. Die horen bij het beleven van het landelijk gebied. Het heersende geluidsniveau in de dagperiode in deze gebieden is gemiddeld minder dan 40 dB(A). Mede op verzoek van Midden-Delfland is in 2007 een start gemaakt met het actualiseren van het stiltebeleid van de provincie, omdat ‘rust’ een gewenste kwaliteit is voor het landschap vanuit de gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025. Ook is dit een gewenste kwaliteit vanuit Cittaslow. De provincie heeft besloten het stiltebeleid onder te brengen bij het beleid voor provinciale

landschappen. Op die manier is er een goede relatie met de ruimtelijke ordening. Verder heeft zij vooral de nadruk gelegd op het belang van de stiltegebieden. Om het bezoek aan deze gebieden bekender te maken, heeft zij in 2010 de campagne “beleef de stilte” gelanceerd. Ook Midden-Delfland heeft hieraan haar bijdrage geleverd. In 2011 en 2012 zal wederom aandacht besteed worden aan het belang van de gebieden. Ook wordt bekeken hoe de stiltegebieden handhaafbaar kunnen worden gemaakt. Er wordt gezocht naar provinciale en gemeentelijke instrumenten. In deze planperiode zal de inzet van Midden-Delfland inzake het provinciale stiltebeleid worden voortgezet.

Helikopterstandplaats

Sinds 2009 wordt in de Randstad door verschillende bedrijven mogelijkheden verkend voor helikopterlandplaatsen om zo lijndiensten te realiseren tussen Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Antwerpen en Brussel. Gemeente Midden-Delfland blijft het proces nauw volgen en ageren tegen deze ontwikkelingen, omdat de waarden van Midden-Delfland zoals rust en ruimte met een standplaats in het geding kunnen komen.

Rotterdam-The Hague Airport

Voor de nieuwe aanwijzing van Rotterdam-The Hague Airport is in de tweede helft van 2009 een MER en een ontwerpbesluit gepubliceerd. Commissie 21 geeft aan de hand van de ingediende zienswijzen een advies aan de ministers van Verkeer en Waterstaat en Volkshuisvesting, Milieu en Ruimtelijke Ordening. Midden-Delfland is vertegenwoordigd in de Commissie 21. Op deze manier proberen wij de rust in Midden-Delfland -zoals gesteld in de gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025, Cittaslow en het Milieubeleidsplan- te waarborgen.

Doelen 2011-2014

- De gemeente zal maatregelen uit het actieplan Geluid uitvoeren.
- De gemeente zet de bescherming van de stiltegebieden verder voort en bekijkt de mogelijkheden voor verdere uitbreiding.
- De gemeente spant zich in om de resterende woningen van de A-lijst te saneren.
- De gemeente zal een actieve bijdrage leveren aan de provincie bij het actualiseren van het stiltebeleid.
- De gemeente zal een actieve houding innemen tegen helikopterstandplaatsen in de regio.
- De gemeente zal de Procedure Rotterdam – The Hague Airport op de voet volgen om de kwaliteit van de gemeente te beschermen en waarborgen.

3.5 Luchtkwaliteit

Beleid

In 2007 zijn de Wet luchtkwaliteit en het Besluit “Niet in Betekenende mate” (en de daar aan gekoppelde Regeling) van kracht geworden. Daarmee is bij kleinere bouwplannen niet per definitie toetsing op de grenswaarden van luchtkwaliteit noodzakelijk.

De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De wet voorziet in het

zogenaamde Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Daarbinnen werken het rijk, de provincies en gemeenten samen om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren.

Saldobenadering

In 2005 is het nieuwe Besluit luchtkwaliteit van kracht geworden. Eén van de verschillen met het eerdere besluit is dat er nu een aftrek voor dat deel van het fijn stof geldt dat zich van nature in de lucht bevindt en dat niet schadelijk is voor de gezondheid. Verder is in het nieuwe besluit de salderingsmethode opgenomen. Dit houdt in dat een (bouw)plan tot verslechtering van de luchtkwaliteit mag leiden als per saldo de luchtkwaliteit maar niet afneemt. Binnen het (bouw)plan of elders in het gebied moeten maatregelen genomen worden die de luchtkwaliteit verbeteren. Een ander relevant verschil met het oude besluit is dat het “stand-still beginsel” van de Wet milieubeheer buiten werking is gesteld. Dat betekent dat verslechtering van de luchtkwaliteit op locaties mogelijk is in een plangebied, waar de actuele luchtkwaliteit beter is dan de grenswaarde. Dit geldt als dat niet leidt tot overschrijding van de grenswaarden op de realisatiedatum van het plan.

Beperkt aantal knelpunten

In Midden-Delfland bestaan voor de parameter NO₂ geen knelpunten. Wel blijven de locaties Oude Veiling te Maasland, Keenenburgweg (ter hoogte van de ophaalbrug) te Schipluiden en de Hoornseweg in Den Hoorn een aandachtspunt. Voor de parameter PM10 zijn geen knelpunten in Midden-Delfland. Ook voor de toekomst is de verwachting dat er geen knelpunten ontstaan. Door steeds schoner wordende vervoersmiddelen, maatregelen die doorgevoerd worden (denk aan Openbaar vervoerbussen

op aardgas) neemt concentratie aan NO₂ en fijn stof geleidelijk af in de regio.

Saneringstool

In het kader van het NSL is een nieuw instrument, de saneringstool, ontwikkeld. Met behulp van deze tool wordt op eenduidige wijze de omvang van de saneringsopgave van de NSL-gebieden in kaart gebracht en kan in één keer de nationale rapportage voor de EU gemaakt worden. De verplichting van de gemeente om jaarlijks een rapportage luchtkwaliteit op te stellen voor bepaalde inventarisatiepunten is met de inwerkingtreding van de wet niet gewijzigd. Wel is de wijze waarop gerapporteerd wordt gewijzigd. De losse rapportages van gemeente en provincie, waar voorheen sprake van was, zijn vervallen. Daarvoor in de plaats worden met behulp van de saneringstool de knelpunten voor heel Nederland in kaart gebracht. Midden-Delfland rapporteert (net als andere gemeenten) jaarlijks met behulp van een rapportageversie van de saneringstool. De saneringstool is ook voor inwoners toegankelijk.

Dioxine

Eind 2006 heeft de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) een rapport gepubliceerd waaruit bleek dat dioxine in het Lickebaertgebied weliswaar binnen de norm valt, maar dat er toch een probleem is. De grond bevat namelijk een historische dioxinevervuiling, waarschijnlijk afkomstig van een verhoogde uitstoot van de AVR in het verleden. Juridisch is dit echter niet aantoonbaar. De dioxine bevindt zich in de bovenste centimeters van de grond en is slecht afbreekbaar. Bijkomend probleem is dat koeien bij het grazen ook grond mee naar binnen krijgen, waardoor zij op die manier ook dioxine binnen krijgen. Dit heeft als gevolg dat de melk besmet kan worden met dioxine met financiële consequenties voor de boer.

De gemeente Midden-Delfland heeft samen met de betrokken grondeigenaren, de DCMR, het ministerie van VROM, het ministerie van LNV en de Reconstructiecommissie Midden-Delfland opgetrokken om het probleem op te lossen. Hiervoor is een driedledige benadering bedacht:

1. Voorkomen door het aanscherpen huidige wetgeving (de vergunningen voldoen nu aan de norm) en de industrie wijzen op maatschappelijke verantwoordelijkheid. De DCMR voert hiervoor gesprekken met Deltalinq.
2. Aanpakken door het omwerken van de grond. In 2009 is hier onderzoek naar gedaan door het RIVM in opdracht van het ministerie van LNV in samenwerking met de betrokken boeren en Natuurmonumenten. Uit de proef blijkt dat deze methode kan werken.
3. Vergoedingen openstellen, waardoor de betrokken grondeigenaren bij incidenten de zekerheid hebben dat zij niet de dupe zijn van een probleem waarvan niet zij de veroorzaker zijn. Het ministerie van VROM is hiervoor in 2008 samen met DLG gesprekken gestart met Deltalinq, als vertegenwoordiger van de industrie in de Rijnmond. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot een vergoedingstelsel.

Vooralsnog lijken de eerste en de tweede benadering het meest perspectief te bieden. De gemeente speelt bij deze aanpak de rol als katalysator, niet alleen omdat gedupeerde melkveehouders in Midden-Delfland voorkomen, maar ook omdat een gezonde melkveehouderij de pijler is van het landschap zoals dat beoogd wordt vanuit de gebiedsvisie Midden-Delfland®2025. De gemeente Midden-Delfland legt de nadruk op het feit dat er sprake is van een historische vervuiling, en dat er momenteel geen sprake is van een constante dreiging van dioxine in het gebied.

Doelen 2011-2014

- De gemeente houdt door middel van monitoring de luchtkwaliteit op een algemeen aanvaardbaar niveau en zorgt zo voor een optimale leefbaarheid in Midden-Delfland.
- De gemeente neemt bij nieuwe (plan)ontwikkelingen het aspect luchtkwaliteit mee in de overweging.
- De gemeente biedt ondersteuning in regionale plannen.

3.6 Externe veiligheid

Externe Veiligheid heeft betrekking op de behandeling, het transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen en de gevolgen van een mogelijke calamiteit voor de omgeving en aanwezige personen. De gemeente dient met alle aspecten van Externe Veiligheid rekening te houden en de uitvoering hiervan te borgen in de gemeentelijke organisatie. De gemeente Midden-Delfland krijgt hierbij regionale ondersteuning van het Bureau Externe Veiligheid Haaglanden (BEVH). Dit wordt uitgevoerd onder verantwoording van het Stadsgewest Haaglanden en de Veiligheidsregio Haaglanden.

Regionale Omgevingsdienst Haaglanden

Naar verwachting zal in 2012 de Regionale Omgevingsdienst Haaglanden van start gaan. De Haaglanden gemeenten zullen daar de uitvoering van bepaalde milieutaken in onderbrengen, waaronder naar verwachting ook Externe Veiligheid. In 2011 wordt nagegaan hoe het Bureau EV Haaglanden en de uitvoering van de EV-taken binnen deze nieuwe organisatie vorm wordt gegeven.

Rampenplan Midden-Delfland

Burgemeester en wethouders hebben op 21 juni 2005 het rampenplan 2005 en de daarbij behorende procesplannen van de gemeente Midden-Delfland vastgesteld. Hierin wordt in grote lijnen beschreven hoe in geval van een (dreigende) ramp in de gemeente Midden-Delfland zo effectief mogelijk kan (en moet) worden opgetreden. In verband met de inwerkingtreding van de Wet Veiligheidsregio's wordt het lokale rampenplan in 2011 vervangen door een Regionaal Crisisplan.

Routegevaarlijke stoffen

Jaarlijks wordt in regionaal verband de route gevaarlijke stoffen vastgesteld in verband met het grensoverschrijdende karakter.

Gewenste situatie

De risico's van externe veiligheid moeten inzichtelijk, bekend en aanvaardbaar zijn. Hulpverleningsdiensten zijn goed voorbereid en inwoners zijn bekend met de risico's van hun woonomgeving en de wijze waarop zij moeten reageren in geval van een calamiteit.

Doelen 2011 - 2014

- De gemeente voorkomt, binnen de mogelijkheden die zij heeft, situaties die kunnen leiden tot een verhoogd extern veiligheidsrisico.
- De gemeente weert risicovolle bedrijven en activiteiten uit woonomgevingen en verplaatst ze waar mogelijk.
- De gemeente blijft voorbereid op risico's.
- De gemeente actualiseert jaarlijks het rampenplan.
- Structurele borging van externe veiligheid in beleid, ruimtelijke ordening en milieu.
- Vergroting van de bestuurlijke bewustwording t.a.v. de externe veiligheidsaspecten en –verantwoordelijkheden.
- Behoud en beheer van kennis, data, netwerk en samenwerking.
- Borging van externe veiligheid in de nieuwe Regionale Omgevingsdienst Haaglanden.

3.7 Klimaat

Klimaatbeleid is een verbreding van het traditionele energiebeleid, waarbij naast CO₂-reductie door energiebesparing nadrukkelijk ook het stimuleren van de toepassing van duurzame energie, duurzaam bouwen en duurzame mobiliteit worden betrokken. Het wordt dus geïntegreerd in het beleid en in de werkzaamheden van andere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, ontwikkeling en verkeer.

Om actief bij te dragen aan de mondiale doelstellingen die in Kyoto zijn gemaakt heeft Midden-Delfland een klimaatbeleid vastgesteld voor de periode 2009-2013. In het beleid is de ambitie vastgelegd voor de jaren 2009 – 2013 met de daaraan gekoppelde doelstellingen. Ook zijn projecten opgenomen om de doelstellingen te behalen. Daar waar mogelijk zullen projecten in regionaal verband worden uitgevoerd.

Duurzame energie

Duurzame energie wordt opgewekt met behulp van natuurlijke energiebronnen zoals wind, water, zon en biomassa. De gemeentelijke utiliteitsgebouwen, openbare verlichting en de pompen voor riool- en zuiveringsinstallaties gebruiken de zgn. groene stroom. Het gehele netwerk voor openbare verlichting draait al vanaf 1 november 2004 op groene stroom. Een (klein) deel van de openbare verlichting is voorzien van LED verlichting. Getracht wordt dit uit te breiden om nog meer milieuwinst te behalen. Hiermee draagt de gemeente actief bij aan het verminderen van de CO₂ uitstoot en het gebruik van duurzame energie. Door het uitvoeren van energiescans bij energierelevante gemeentelijke gebouwen wordt inzicht verkregen in mogelijkheden om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Het klimaatbeleid van Midden-Delfland geeft een verdere uitwerking van energiedoelstellingen.

Nota Wervelender

Op 2 maart 2010 hebben Gedeputeerde Staten de Ontwerp Nota Wervelender vastgesteld. Met deze nota streeft de provincie Zuid-Holland naar een opgesteld vermogen van 350 MW windenergie in 2015 en 1000 MW (inclusief 350 MW nearshore) in 2020.

De provincie wil met individuele gemeenten of regio's concrete bestuursafspraken maken over realisatie van windturbineopstellingen, waarin zowel procesafspraken als ook te behalen resultaten met elkaar worden afgesproken. Indien gemeenten of regio's niet meewerken aan het tot stand komen van deze afspraken of de gemaakte afspraken niet nakomen, kan de provincie gebruik maken van bevoegdheden uit de Wet ruimtelijke ordening.

In Midden-Delfland zijn twee locaties opgenomen. Een gewenste locatie langs de A20 en een studielocatie langs de A4. In de ontwerp nota staat dat windturbines zich niet goed verenigen met cultuurhistorisch of landschappelijk waardevolle gebieden en daarom ongewenst zijn in deze gebieden. Het betreft hier onder andere Natura 2000 gebieden en provinciale landschappen. Dit betekent dat in het buitengebied van Midden-Delfland zelf geen windmolens geplaatst kunnen worden. Wel dient aandacht te blijven bestaan voor de gewenste en de studielocatie aangezien deze de zichtlijnen vanuit het opengebied aantasten.

Eerste Regionale Energie Agentschap

De gemeente Midden-Delfland participeert in het Algemeen Bestuur van het Eerste Regionale Energie Agentschap (EREA). Dit Energie Agentschap heeft twee hoofddoelen:

1. Bijdragen aan een rationeler energieverbruik.
2. De opwekking van duurzame energie realiseren.

EREA levert een bijdrage aan de deelprojecten van de gemeente Midden-Delfland ten behoeve van de uitvoering van het door de raad vastgestelde klimaatbeleid.

Duurzaam bouwen

In 2005 is het gemeentelijk beleid voor duurzaam bouwen vastgesteld. Het beleid richt zich op de categorieën woningbouw, utiliteitsbouw en Grond-, Weg- en Waterbouw. Dit beleid is een extra stap naast de eisen uit de Bouwverordening en het Bouwbesluit. Tevens zijn de regionale afspraken vanuit Haaglanden geïntegreerd. Het gaat hierbij onder andere om het uitsluitend gebruik van FSC hout, vermijden van zink en koper als

uitloging naar oppervlaktewater mogelijk is en beperkt gebruik maken van PVC.

EPC 10% lager dan wettelijk vastgesteld

Midden-Delfland heeft beleid vastgesteld om de landelijk vastgestelde EPC met 10% aan te scherpen, wanneer de gemeente partner is in bouwprojecten. Dit wordt in 2011/2014 voortgezet. Bij hoge uitzondering wordt van dit beleid afgeweken om de wettelijke standaard toe te passen.

Duurzaamheid is samen met kwaliteit de kernwaarde voor het nieuwe gemeentehuis. Dat is terug te zien in de wijze van energieopwekking met fotovoltaïsche cellen (PV) en warmte- en koude-opslag in de bodem, in het gebruik van riet in de daken en de houten raamkozijnen.

Doelen 2011-2014

- De gemeente geeft uitvoering aan haar klimaatbeleid 2009-2013.
- De gemeente voert het vastgestelde beleid voor duurzaam bouwen consequent uit.
- De gemeente neemt bij het ontwikkelen van eigen gebouwen verscherpte energiedoelstellingen op.

3.8 Afval

De gemeentelijke inzameltaak voor huishoudelijke afvalstoffen is verankerd in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. Gemeenten hebben de zorg voor een doelmatige verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen. De Algemene Plaatselijke Verordening Midden-Delfland 2010 kent voldoende regels om aan deze verplichting te voldoen.

Inzamelingsstructuur

De gemeente Midden-Delfland is per 1 januari 2010 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex. Door toetreding is de gemeente mede eigenaar geworden van het bedrijf. Met Avalex is een dienstverleningsovereenkomst gesloten waarin onder andere is opgenomen op welke wijze het huisvuil en grof huisvuil moet worden ingezameld, de dienstverlening en het onderhoud en aanschaf van materieel plaatsvindt.

Buitengewoon opsporingsambtenaar

Sinds 1 januari 2007 heeft de gemeente een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) die ook als reinigingsinspecteur optreedt. De werkzaamheden van de BOA als reinigingsinspecteur bestaan hoofdzakelijk uit het controleren van het aanbodgedrag en de inhoud van de containers. Verder is er op het gebied van grofvuil controle op de samenstelling, afkomst en manier van aanbieden. Ook worden klachten onderzocht en afgehandeld. Verder worden aanvragen van grotere of extra containers verzorgd en beoordeeld. Ook controleert de reinigingsinspecteur op illegale stort van (grof) huisvuil. De BOA is bevoegd tot het geven van een proces verbaal. Eenmaal per jaar wordt er een sorteeraanlyse in het kader van “verbetering scheidingsgedrag” uitgevoerd. Op basis van de huisvuilanalyses wordt beoordeeld of het scheidingsgedrag verbetert, gelijk blijft of afneemt ten opzichte van de vorige analyse. Afhankelijk van de resultaten kan door middel van

voorlichting actie ondernomen worden om het scheidingsgedrag te verbeteren. Uit de jaarlijkse huisvuilanalyse blijkt dat er nog een fors percentage aan papier in het restafval aanwezig is. Om ook dit papier uit het restafval te scheiden wordt onderzocht waar papiercontainers bijgeplaatst kunnen worden. Voorts wordt door voorlichting het belang van scheiding van afval onder de aandacht van de burgers gebracht.

Textiel en glas

Kleding en textiel worden gescheiden ingezameld in bovengrondse of ondergrondse kledingcontainers in de dorpen en door huis aan huis inzamelingen door diverse instellingen. Glas wordt gescheiden opgehaald van het overige afval. De glascontainers (boven en ondergronds) zijn voor kleurscheiding ingericht.

Oud papier en klein chemisch afval

Oud papier kan ingeleverd worden in de diverse verzamelcontainers (bovengronds en ondergronds) en in de dorpen is er een gestructureerde inzameling door verenigingen. Klein chemisch afval wordt met behulp van een chemokar vier keer per jaar door de AVR ingezameld. Lege batterijen kunnen ook bij de supermarkten en benzinepomp ingeleverd worden.

Huishoudelijk afval

Inzameling van huishoudelijk afval bij eengezinswoningen en benedenwoningen met tuin gaat via minicontainers en inzameling bij

appartementen via verzamelcontainers. Hierbij streeft Midden-Delfland naar in pandige voorzieningen. Uitgangspunt hierbij is dat de voorzieningen voor het inzamelen van huishoudelijk afval te allen tijde geschiedt op het terrein van de eigenaar van de woningen. De gemeente is slechts verantwoordelijk voor het creëren c.q. in stand houden van een aanbiedplaats voor huishoudelijk afval.

Ondergronds inzamelen

In nieuwe woonwijken streeft Midden-Delfland naar gescheiden inzameling van papier en glas in ondergrondse containers. Door verbeterde technieken kunnen de kledingcontainers tegenwoordig ook ondergronds geplaatst worden. De condensvorming bij ondergrondse inzameling, waar voorheen sprake van was, waardoor de kwaliteit van de kleding terug loopt is niet meer aan de orde.

Kunststof

In december 2009 is gestart met de gescheiden inzameling van kunststof. Op grond van de uitkomsten van de landelijke pilots en mede gelet op de kosten van invoering, is door de “Avaalex-gemeenten” gekozen voor een brengsysteem. De eerste uitkomsten laten zien dat van de “Avaalex-gemeenten” Midden-Delfland de hoogste score haalt qua hoeveelheid gescheiden kunststof per burger.

Producentenverantwoordelijkheid verpakkingen

De onderhandelingen tussen VNG en een vertegenwoordiging van het bedrijfsleven (Nedvang) over de invulling van producent-verantwoordelijkheid voor verpakkingen (papier, glas, kunststof en metaal) zijn afgerond. Voor gemeenten betekent dit, dat zij recht hebben op een vergoeding voor het inzamelen en verwerken van verpakkingsafval. Het akkoord geldt voor alle gemeenten.

Meldingsplicht

Naast de inzamelplicht hebben gemeenten de plicht de hoeveelheden en soorten ingezameld huishoudelijk afval te melden. De melding wordt gedaan aan de provincie en aan het CBS.

Zwerfafval

Onder zwerfafval verstaat de gemeente afval dat door mensen is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn en afval, dat door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op zulke plaatsen terecht is gekomen.

Tegengaan van zwerfvuil is belangrijk voor Midden-Delfland. Samen met de Scouting en de buitendienst van de gemeente wordt jaarlijks in het voorjaar de Vlaardingse Vaart ontdaan van zwerfvuil.

Daarnaast is om zwerfafval structureel aan te pakken in 2007 gestart met het project 'Zwerfafval'. Door middel van deskresearch, klachtenregistratie, interviews met bestuurders en ambtenaren, een enquête onder de inwoners en een schouw is een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de huidige aanpak. De analyse liet zien, dat de kwaliteit van de openbare ruimte wordt beoordeeld met een 7,5. Hoewel ruim voldoende, reiken de ambities van de gemeente verder. In het kader van een voortdurend streven naar een hoge kwaliteit, blijft ook in komende jaren de aanpak van zwerfval de aandacht houden, door middel van de uitvoering van diverse acties die tot een vermindering van het zwerfval moeten gaan leiden.

Doelen 2011-2014

- De gemeente optimaliseert de afvalscheiding in herbruikbare fracties, zodat minimaal de landelijke doelstellingen behaald kunnen worden.
- De gemeente laat een keer per jaar een analyse van het huisvuil uit de grijze container uitvoeren.
- De gemeente zet de inzet van communicatie om scheidingsgedrag te verbeteren voort.
- De gemeente handhaaft de activiteiten van de reinigingsinspecteur voor minimaal 413 uur per jaar (0,3 fte).
- De gemeente zal de hoeveelheid verkeerd aangeboden afval en illegale stort zoveel mogelijk terugdringen door controle en handhaving.
- De gemeente gaat het zwerfafval tegen door o.a. de inzet van communicatie en educatie, uitvoering van jaarlijkse schoonmaakacties, meer en grotere prullenbakken en goed beheer van de voorzieningen in de openbare ruimte.

3.9 Groen/natuur

ONTWIKKELING GEBIEDSVISIE

Gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025

In 2005 heeft Midden-Delfland de gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025 vastgesteld. De gebiedsvisie is het antwoord op de uit 1977 daterende Reconstructiewet, die binnenkort afloopt. Deze wet heeft het gebied effectief beschermd tegen de oprukkende verstedelijking in de Zuidvleugel. Het besef dat dit unieke landschap behouden, beschermd en versterkt moet worden, wordt niet alleen door Midden-Delfland gedragen. Daarom is de gebiedsvisie met diverse partijen opgesteld. In de gebiedsvisie is opgenomen dat samen met elkaar gewerkt wordt aan de toekomst van het gebied. De ambitie is voor nu en in de toekomst het waardevolle karakter van Midden-Delfland op een duurzame manier te behouden en de regio een gebied te geven waarin eenieder terecht kan voor recreatie en de beleving van natuur en ruimte. Daarbij is de gebiedsvisie richtinggevend en kaderstellend voor verdere beleidsontwikkeling en uitvoering. Dat geldt dus ook voor het gemeentelijk milieubeleid.

Landschapsontwikkelingsperspectief

De in de Gebiedsvisie uitgesproken ambities zijn verder uitgewerkt in het Landschapsontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 (LOP). In het LOP zijn de huidige kwaliteiten van het landschap in kaart gebracht en wordt aangegeven waar en op welke wijze deze in stand gehouden kunnen worden en waar mogelijk verrijkt en versterkt (door middel van de polderbenadering). Daarnaast wordt aangegeven waar economische, ruimtelijke, recreatieve en ecologische ontwikkelingen wenselijk en mogelijk zijn. De kwaliteit van het landschap en de relatie met de stedelijke omgeving zijn de pijlers van het LOP.

Het LOP is een streefbeeld en geen eindbeeld voor 2025. Het geeft een gemeenschappelijke koers aan om nieuwe ontwikkelingen in de gewenste richting te sturen.

Agrarisch cultuurlandschap en natuur- en recreatiegebied

Midden-Delfland is 6500 hectare groot. Daarvan is 4500 hectare agrarisch cultuurlandschap en 2000 hectare natuur- en recreatiegebied. Midden-Delfland kenmerkt zich als agrarisch cultuurlandschap met hoge natuurwaarden. In dit gebied kan onderscheid gemaakt worden tussen:

- natuur
- agrarische natuur
- recreatieve groengebieden.

Natuur

Van de 2000 hectare natuur bestaat ongeveer een kwart uit natuurgebieden die bij Natuurmonumenten in eigendom en beheer zijn. De rest is in beheer van het Recreatieschap Midden-Delfland. Het gaat hierbij om de Vlietlanden, de boezemlandjes en reservaatgebieden in de polder Noord Kethel.

Agrarische natuur

Bij agrarische natuur gaat het vooral om weidevogels, landschapselementen en slootkantvegetatie. Voor de grutto heeft Midden-Delfland zelfs internationaal gezien een belangrijke betekenis. Met betrekking tot dit agrarisch cultuurlandschap, heeft de agrarische Natuurvereniging Vockestaert als doelstelling de bescherming van het open karakter en de natuurwaarden op basis van een duurzame, economisch gezonde landbouw. Daartoe sluit zij overeenkomsten af met haar leden (veehouders), die op hun weilanden hiervoor de nodige maatregelen treffen. Ook werkt Vockestaert samen met het recreatieschap en Natuurmonumenten om samen tot een goed beleid te komen.

Recreatieve groengebieden

Recreatieterreinen maar ook wegbermen kunnen – mits goed beheerd – een belangrijke habitat vormen voor flora en fauna. Dit geldt bijvoorbeeld voor vlinders.

Weidevolgels

Eens in de vijf jaar wordt in Midden-Delfland door Sovon Vogelonderzoek een weidevogelinventarisatie uitgevoerd met als doel een integraal overzicht te verkrijgen van de weidevogelstand. In 2011 is de eerst volgende inventarisatie. Daarnaast inventariseren vrijwilligers jaarlijks onder leiding van Vockestaert het aantal legsels. Er is een duidelijke stijging te zien in het aantal nesten van verschillende weidevogels. Vooralsnog is het nationale doel na 2010 een stijgende tendens van het nationaal aantal weidevogels te realiseren.

Ecologische verbindingen

Midden-Delfland maakt onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast is Midden-Delfland aangemerkt als Rijksbufferzone om te voorkomen dat de Haagse en de Rotterdamse regio aan elkaar groeien. Verder zijn de gemeente en het recreatieschap actief met groenbeheer bezig, zowel in de dorpen als in het buitengebied. Ook zijn grote delen van Midden-Delfland aangewezen als stiltegebieden.

Groenfonds Midden-Delfland

Om het instandhouden van het agrarisch cultuurlandschap en de relatie tussen stad en land te verbeteren is een puntensysteem ontwikkeld waarmee groene diensten (zoals weidevogelbeheer, educatie en recreatie) beloond kunnen worden. Het Groenfonds Midden-Delfland wordt gevoed door de gemeentelijke bijdragen van Delft, Den Haag en

Maasluis uit de ontwikkeling van de woon- en werkgebieden Harnaschpolder en Dijkpolder. Het doel is dat in 2025 het Groenfonds Midden-Delfland omgevormd is tot een regionaal fonds waarin het Stadsgewest Haaglanden en de Stadsregio Rotterdam participeren.

Saneren 'niet-duurzaam' glas

Binnen de gemeentegrenzen is een aanzienlijke oppervlakte aan duurzame glastuinbouw aanwezig. De Oude Campspolder Zuid maakt deel uit van de Greenport Westland, net als de Woudse Droogmakerij en het cluster aan de Woudseweg.

Daarnaast is nog een deel 'niet-duurzaam' glas aanwezig. Deze – over het algemeen verspreid liggende – kassen dragen niet bij aan de landschappelijke kwaliteit van het gebied. De gemeente Midden-Delfland, de provincie Zuid-Holland en het ministerie van LNV hebben een uitvoeringsovereenkomst gesloten voor de sanering van 30 hectare verspreid liggend glas. Dit traject wordt op basis van een uitvoeringsovereenkomst met de provincie voortgezet in deze planperiode. Hiertoe is al een plan van aanpak vastgesteld door de gemeenteraad. Inmiddels zijn er al verschillende kassen verworven en getransformeerd van glas naar gras. Daarnaast wordt nog op beperkte schaal Ruimte voor Ruimte toegepast, o.a. aan de Maaslandse Dam. Compensatiewoningen worden zodanig ontwikkeld dat per saldo sprake is van een versterking van de landschappelijke kwaliteit.

Doelen 2011-2014

- De gemeente streeft naar uitbreiding van het aantal gemeenten die deelnemen in het Groenfonds.
- De gemeente stimuleert een betere afstemming tussen beherende

organisaties.

- Bijdragen aan de landelijke doelstelling het aantal weidevogels in 2010 laten stijgen, door middel van monitoren, het Groenfonds Midden-Delfland en de Gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025.
- De gemeente spant zich in voor het project sanering niet-duurzaam glas.

3.10 Mobiliteit

Voor Midden-Delfland is mobiliteit een belangrijk thema. Enerzijds zorgt het autoverkeer (sluipverkeer) voor veel overlast, anderzijds is het gebied vanuit het oogpunt van recreatie erg geliefd onder wandelaars en fietsers. In de Visie Vitale Dorpen wordt bij speerpunt 5 “Bewust op weg” hier specifiek aandacht aan besteed. De gemeente stimuleert waar mogelijk duurzame mobiliteit, waarbij de fiets en het openbaar vervoer een belangrijke rol spelen.

Sluipverkeer

Het grootste en belangrijkste knelpunt is het sluipverkeer dat de drukte op de A13 vermijdt. De polderwegen zijn niet ingericht op deze verkeersstromen en dat leidt tot spanningen met de leefbaarheid. Het doortrekken van de A4 zou hiervoor mede een oplossing moeten bieden. Om het huidige sluipverkeer aan te pakken en tegen te gaan heeft de gemeente in samenwerking met de omliggende gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Rotterdam en Delft doseerinstallaties geplaatst. Het doel hiervan is om tijdens de spitsen de doorgaande routes onaantrekkelijk te maken, zodat de automobilist een andere route kiest. In de praktijk heeft dat geleid tot positieve effecten voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid

op de polderwegen. De doseerinstallaties zorgen sinds de invoering wel voor een aanzienlijke intensiteitverhoging op de N468. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld met als doel de verkeersdruk op de N468 te beperken na openstelling van de A4 Delft-Schiedam.

Openbaar vervoer

Binnen de gemeente lopen verschillende buslijnen die aangevuld worden door de Regiotaxi. Deze buslijnen hebben een lage frequentie. De ambitie van de gemeente is om in samenwerking met de concessieverlener, vervoerder en andere wegbeheerders de kwaliteit van het openbaar vervoer te verbeteren en zo te stimuleren. De busaanbieder Veolia verzorgt het busvervoer in het stadsgewest. De huidige busaanbieder Veolia rijdt met milieuvriendelijke aardgasbussen. Het Stadsgewest Haaglanden beschikt binnen een paar jaar over het meest milieuvriendelijke busnet van ons land dat compleet op aardgas rijdt. Vanaf 2011 rijdt Veolia met lijn 37 door de Harnaschpolder, waardoor Den Hoorn een betere openbaar vervoerverbinding krijgt.

Fiets

Een ander vervoermiddel dat de gemeente wil stimuleren is de fiets. Op dit moment wordt er veel gefietst voor recreatieve doeleinden en school/werkverplaatsingen. Het Recreatieschap Midden-Delfland, die beheerder is van een aantal fietspaden, wil het fietspadennet uitbreiden en betere stad-landverbindingen realiseren. Verbetering van het fietspadennetwerk heeft steeds de aandacht. Zo worden in 2011 de fietsverbindingen in de Zwethzone verbeterd. Er worden nieuwe oeververbindingen gerealiseerd nabij de Calamiteitenberging Hoekpolder (Rijswijk) en nabij de Groeneveldse polder (veerpont). Tevens worden de oeververbindingen met nieuwe fietspaden op het bestaande fietsrouten netwerk aangesloten.

Regionale plannen

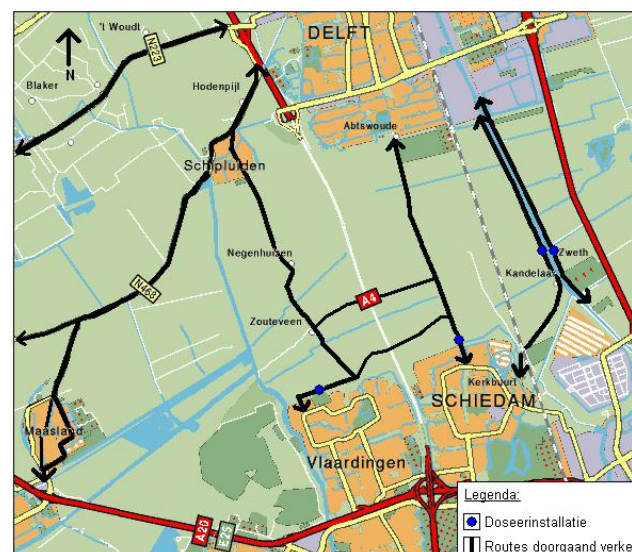
Naast deze ambities en de knelpunten dient een Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) rekening te houden met de essentiële onderdelen uit de Nota Mobiliteit en de Regionale Nota Mobiliteit (RNM 2005-2020) van Haaglanden waarin drie doelen centraal staan:

- betere en betrouwbare bereikbaarheid
- verbetering van de verkeersveiligheid
- betere kwaliteit van de leefomgeving

Naast de RNM voert Haaglanden in samenwerking met andere overheden een MIRT-verkenning uit naar de verdere toekomst van de regio. Hierbij worden ontwikkelingen van het verkeersnetwerk in de regio in samenhang met grootschalige planologische ontwikkelingen bekeken. Deze verkenning heeft op kortere en langere termijn invloed op verkeersplannen voor onze gemeente.

Voor Midden-Delfland zijn de modaliteiten fiets en openbaar vervoer onmisbaar voor een goede bereikbaarheid en leefomgeving. Het

autoverkeer geeft de inwoners van Midden-Delfland een grote mate van comfort, maar het gaat ook gepaard met een verminderde verkeersveiligheid en leefbaarheid. Een GVVP analyseert de huidige verkeerssituatie en geeft de doelstellingen van het gemeentebestuur op het gebied van verkeer en vervoer aan. Het GVVP geeft aan op welke wijze de doelstellingen bereikt kunnen worden en biedt houvast voor het te voeren beleid.

De doorgaande routes die veel gebruikt worden en de punten waar doseerinstallaties geplaatst worden.

Nieuwbouwwijk Dijkpolder Maassluis

De aanleg van de nieuwbouwwijk Dijkpolder in Maassluis zal mogelijk voor extra verkeer zorgen door Maasland. De gemeente Midden-Delfland

voert overleg met Maassluis om de negatieve effecten voor Midden-Delfland te voorkomen.

Gewenste situatie

De gemeente sluit aan bij de regionale plannen. Deze plannen werkt de gemeente in 2011 uit in een GVVP. In 2005 is de gemeente begonnen met een inventarisatie van de wegen en schouwvakken om uiteindelijk een meerjaren onderhoudsplan op te stellen. Verder stimuleert de gemeente in samenwerking met Haaglanden vanuit milieuoogpunt het gebruik van roetfilters en schone brandstoffen voor het busvervoer in Midden-Delfland.

Doelen 2011-2014

- De gemeente sluit met het lokale verkeers- en vervoersbeleid aan bij regionaal beleid en regionale plannen.
- De gemeente participeert in projecten van Haaglanden.
- De gemeente stimuleert en bevordert het gebruik van het openbaar vervoer.

4 Instrumenten milieubeleid

4.1 Vergunningverlening/Handhaving en toezicht

De gemeente Midden-Delfland voert op het gebied van vergunningverlening en handhaving de wettelijke taken uit. Dat wil zeggen, de gemeente bepaalt zelf de prioriteitsstelling voor controlebezoeken bij bedrijven, maakt daarmee een uitvoeringsprogramma en geeft de gemeente Westland opdracht voor de uitvoering daarvan. Tevens behandelt de gemeente Westland aanvragen voor milieuvergunningen en meldingen. Bedrijven worden periodiek en integraal gecontroleerd op adequaatheid van de vergunning en op de naleving en toereikendheid van de voorschriften. Bij controles van glastuinbouwbedrijven gaat dat in samenwerking met het Hoogheemraadschap in het kader van signaaltoezicht. Uit de controles kan blijken dat vergunningen geactualiseerd moeten worden om zowel "adequaat" als "toereikend" te zijn.

Samenwerking

Als partner van Haaglanden maakt de gemeente gebruik van de regionale Bestuursovereenkomst handavingsamenwerking Haaglanden (BOK). In de Ambtelijke Coördinatie Commissie zijn naast vertegenwoordigers van de gemeenten ook de politie Haaglanden, het Openbaar Ministerie, provincie Zuid-Holland, het Stadsgebied Haaglanden, het

Hoogheemraadschap Delfland en de Algemene Inspectie Dienst vertegenwoordigd. In dit overleg maken de deelnemers afspraken op interlokaal niveau op het gebied van beleid en handhaving, waarbij rekening gehouden wordt met regionale afspraken op Haaglanden niveau.

Contract gemeente Westland vergunningverlening en handhavingstaken

Contractueel is vastgelegd dat tot 1 januari 2014 vergunningverlening en handhavingstaken worden uitgevoerd door de gemeente Westland. Indien de omgevingsdienst Haaglanden begin 2012 operationeel wordt zullen de taken naar die dienst in onderling overleg met de gemeente Westland worden overgezet.

Verruimde reikwijdte

Bij de milieucontroles en vergunningverlening geeft de gemeente - voorzover relevant bij de betreffende inrichting - invulling aan de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer. Dit houdt in dat de gemeente aandacht besteedt aan duurzaamheidsaspecten als energiebesparing, waterbesparing, afvalpreventie, afvalscheiding en vervoersmanagement.

Vervanging milieuvergunning door algemene regels

De afgelopen jaren is de Wet milieubeheer zodanig gewijzigd dat bij veel bedrijven de milieuvergunning vervangen is door algemene regels. Deze tendens zal de komende jaren worden voortgezet. Hiermee zijn/worden de administratieve en bestuurlijke lasten verder verlaagd. Daarnaast is het aantal AMvB's samengevoegd en aangepast waardoor het toepassingsbereik van de nieuwe AMvB's is vergroot.

Dit alles moet leiden tot een betere uitvoering en handhaving en daarmee een betere bescherming van het milieu.

Gebiedsgerichte prioriteitstelling handhavingsactiviteiten

In het kader van de professionalisering van de handhaving verricht de gemeente haar handhavingstaken op een gebiedsgerichte wijze, gebaseerd op onder andere de Gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025 en de integrale gebiedsanalyse van Haaglanden. Het middel milieuhandhaving wordt gebruikt om per gebied een goede leefomgeving te bereiken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de waarborging van het open karakter, de rust en de groene ruimte. Het creëren van een beter naleefgedrag is hierbij van belang. Uiteraard biedt de geldende wet- en regelgeving het kader voor de inzet van handhaving.

Glami

In het project Glastuinbouw en Milieu (Glami) werken overheid en bedrijfsleven samen om de milieu- en energieprestaties van glastuinbouwbedrijven te verbeteren. Hier is het convenant “glastuinbouw en milieu” uit voortgekomen. De milieudoelen zijn vertaald naar individuele bedrijfsnormen en hebben een wettelijk kader gekregen door het besluit Glastuinbouw. Gemeente Midden-Delfland is partner in dit project. In dit kader vormt ook de inzet van assimilatiebelichting door de sector, waardoor voor de omgeving lichthinder ontstaat, een aandachtspunt.

Het doel is om 100% naleefgedrag bij glastuinbouwers te realiseren ten aanzien van het gebruik van assimilatiebelichting in de periode van 1 september tot 1 mei tussen 20.00 en 24.00 uur.

Omgevingsvergunning

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. Dit is één geïntegreerde vergunning voor 25 toestemmingen op het vlak van bouwen, ruimtelijke ordening en milieu. Daarbij is sprake van één bevoegd gezag, één procedure en één besluit, waartegen bezwaar en/of beroep kan worden ingesteld. Tevens is het bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht en het eventueel handhaven van deze vergunning. Ook deze taken dienen integraal te worden uitgevoerd. Deze veranderingen moeten leiden tot minder administratieve lasten voor bedrijven en burgers, een betere dienstverlening en kortere proceduredtijden. De invoering van de Wabo en de integrale aanpak van vergunningverlening en handhaving heeft gevolgen voor de organisatie die de vergunning in behandeling neemt. Het aantal vergunningplichtige objecten (zowel bouw als milieu) zal naar verwachting dalen, de procedures worden vereenvoudigd, verkort en geïntegreerd. Het college van burgemeester en wethouders van Midden-Delfland wordt het bevoegd gezag van twee (voormalige) provinciale inrichtingen, Autodemontage Delft B.V. en de AWZI. Ook de rol van de vergunningverlener zal veranderen. Deze zal naast een technisch/inhoudelijke ook een coördinerende rol gaan spelen. De Wabo treedt in werking op 1 oktober 2010. De invoering van de Wabo is afgestemd met meerdere andere ontwikkelingen, waaronder de start en het ontwikkelproces van het Klantcontactcentrum. Een aandachtspunt voor milieu, als onderdeel van de invoering Wabo, is de samenwerking met het Westland. In het nieuwe contract met de gemeente Westland is rekening gehouden met de Wabo.

Doelen 2011-2014

- De gemeente zorgt er voor dat bedrijven en bedrijfsmatige activiteiten die niet onder een Algemene Maatregel van Bestuur kunnen worden ondergebracht een actuele milieuvergunning bezitten.

- De gemeente formuleert de voorschriften van die vergunning zodanig dat bescherming van het milieu wordt gewaarborgd en dat bij overtreding handhaving kan plaats vinden.

Doel handhaving

- De gemeente stimuleert en ziet toe op realisatie van milieuvoorzieningen en controleert op naleving van regelgeving. Tevens probeert de gemeente foutief milieuhygiënisch handelen van burgers, bedrijven en instellingen te voorkomen en indien nodig te corrigeren.
- De gemeente monitort één keer per kwartaal de gestelde doelen aan de hand van meetbare indicatoren zoals verwoord in de handhavingsnota en het handhavingsuitvoeringsprogramma.

4.2 Milieucommunicatie

Milieucommunicatie is een belangrijk instrument van milieubeleid. Het realiseren van milieudoelen is niet mogelijk zonder steun en draagvlak bij bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties. Daarom is communicatie in al haar facetten met deze doelgroepen in de gemeente noodzakelijk. Het liefst op maat, op een wijze die past bij de situatie, het moment, de opvattingen, het gedrag en de kennis van de doelgroep. Ook is het van belang dat de jeugd zich vroegtijdig bewust wordt van het feit dat zijn/haar gedrag direct of indirect invloed heeft op het milieu en wat ze zelf kan bijdragen aan behoud van een goed milieu en een schone leefomgeving. Scholen besteden daar in diverse vakken aandacht aan, zo mogelijk met ondersteuning van de gemeente.

Communicatie

De gemeente gebruikt zowel de website, de gemeentegids en de huis-aan-huiskrant voor het verspreiden van relevante milieu-informatie. Met name het aspect afvalscheiding en energiebesparing (vanuit het klimaatbeleid) krijgen ruim de aandacht. Gekoppeld aan het optimaliseren van de afvalscheiding vindt gerichte communicatie plaats met burgers o.a. door middel van berichten in de krant, de afvalkalender en het uitdelen van rode en groene kaarten door de reinigingsinspecteur of een gesprek van hem met bewoners.

Natuur- en milieueducatie

Via het Groenfonds wordt het project leerlingeneducatie Vockestaert gefinancierd. Op deze manier krijgt NME op scholen aandacht. Daarnaast zijn er diverse natuur- en milieuorganisaties actief in Midden-Delfland, waar ook veel inwoners van de gemeente bij betrokken zijn. Deze organisaties richten zich veelal op natuureducatie en behoud van natuurwaarden en landschap. Zo zijn er twee eendenkooien in het gebied, één in Maasland en één in Schipluiden. Ook een aantal (biologische) boerderijen ontplooit steeds meer educatieve activiteiten. De verwachting is dat dit in de komende jaren zal toenemen, omdat vanuit financieel oogpunt boeren op zoek zijn naar neveninkomsten. Eénmaal per jaar organiseren diverse partijen samen de Midden-Delflanddag waarop o.a. ook uitgebreid aandacht is voor de natuur- en milieuaspecten van het gebied.

Doelen 2011-2014

- De gemeente voert gerichte communicatie om milieudoelen te bereiken.
- De gemeente stimuleert verschillende vormen van educatie om milieubewustzijn te verhogen.

4.3 Monitoring

Gemeente Midden-Delfland stelt jaarlijks een milieujaarverslag op van de uitgevoerde activiteiten en resultaten in het voorgaande jaar.

Regionaal monitoringsysteem handhaving

In samenwerking met Stadsgewest Haaglanden en de gemeenten in de regio wordt een monitoringssysteem opgezet voor handhavingsactiviteiten. In beginsel zal dit systeem gericht zijn op kwantitatieve gegevens (hoeveelheid 1e hercontroles, dwangsom aanzeggingen etc.). In een later stadium zal nader invulling gegeven worden in kwalitatieve gegevens (hoeveelheid overtredingen per voorschrift).

Doelen 2011-2014

- De gemeente stelt jaarlijks een milieujaarverslag op.
- De gemeente monitort de handhavingsactiviteiten éénmaal per kwartaal, met eventuele noodzakelijke bijsturing.

- De gemeente monitort de afvalhoeveelheden van huishoudelijk afval en tweemaal per jaar de samenstelling van het restafval door middel van een sorteeraanalyse.
- De gemeente stimuleert de jaarlijkse telling van weidevogels door Sovon.

5 Gemeentelijke huishouding

5.1 Inleiding

Net als de bedrijven en burgers in Midden-Delfland heeft ook de gemeentelijke organisatie, bedrijfsvoering en manier van werken invloed op de milieukwaliteit. In dit hoofdstuk wordt de gemeentelijke milieuzorg weergegeven en de wijze waarop de milieudruk door de eigen organisatie verminderd kan worden. Deels gaat het om concrete maatregelen, maar veel heeft ook te maken met de werkwijze en het gedrag.

5.2 GIM: gemeentelijke interne milieuzorg

Onder Gemeentelijke Interne Milieuzorg (GIM) worden alle inspanningen en activiteiten van de gemeente verstaan die gericht zijn op het verkrijgen van inzicht in, het beheersen van en waar mogelijk verminderen van de nadelige effecten van de bedrijfsvoering op het milieu.

Belangrijke redenen om gemeentelijk interne milieuzorg in te voeren, zijn:

- het inzicht verkrijgen in de relevante milieuaspecten van de organisatie;
- het verminderen van de negatieve effecten van de bedrijfsvoering op het milieu;
- het vervullen van een voorbeeldfunctie;
- het leveren van een bijdrage aan de gemeentelijke milieu- en duurzaamheidsdoelstellingen;
- het bevorderen van milieubewustzijn binnen de gemeentelijke organisatie.

Aansluiten bij ISO 14001

Voor de gemeentelijke gebouwen is een aantal jaren geleden zowel door de voormalige gemeente Maasland als door Schipluiden een Gemeentelijk Intern Milieuzorgprogramma (GIM) vastgesteld. GIM is echter nog niet in alle afdelingen verankerd in de huidige organisatie van gemeente Midden-Delfland.

In deze planperiode zal een eerste opzet worden gemaakt om duurzaamheid een element te laten zijn bij het inkopen van diensten en producten door de gemeentelijke organisatie.

Manier van werken

Milieu is een facet van het brede gemeentelijke beleid en hangt nauw samen met ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen. Voor het bereiken van een optimale leefomgevingskwaliteit is het dus zaak de werkprocessen zodanig in te richten dat de milieuinbreng vanaf een zo vroeg mogelijk stadium in planprocessen plaatsvindt.

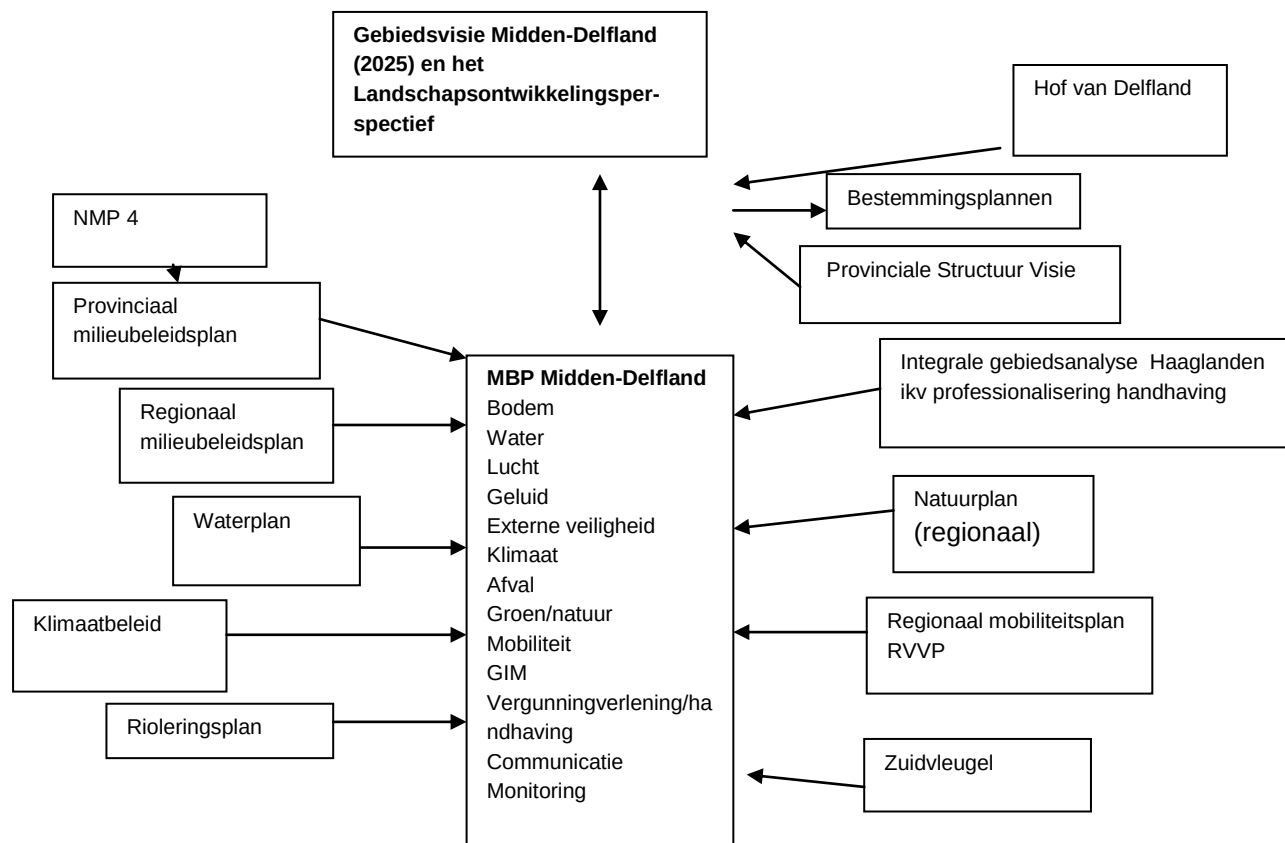
Dit geldt voor aanschaf van gemeentelijke voertuigen tot herziening van bestemmingsplannen, van het groenonderhoud tot de aanleg van bedrijventerreinen.

Op het gebied van woon-werk verkeer kunnen de medewerkers een fiets aanschaffen met een belastingtechnisch voordeel en meedoen aan het project van Haaglanden “op de fiets werkt beter”. Hierbij houden de medewerkers bij hoeveel kilometers zij per dag fietsen. Degene met de relatief meeste kilometers wint een leuke prijs. Tenslotte wordt het autogebruik onder de 10 km ontmoedigd door alleen reiskosten onder 10 km per OV te vergoeden.

Doelen 2011-2014

- De gemeente gaat de milieudruk door de eigen organisatie verminderen door het milieu 'tussen de oren' te krijgen van alle werknemers.
- Milieu maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van alle relevante werkprocessen.
- Bij inkoop houdt de gemeente rekening met milieu-aspecten en preventie van afval en energie (verruimde reikwijdte in eigen organisatie).

Bijlage 1: Beleidsmatige context milieubeleidsplan gemeente Midden-Delfland

Bijlage 2: Ambitietabel

Thema	Basiskwaliteit	Ambities	Toelichting
Bodemkwaliteit	Wettelijke normen	Grondstromen beheersen en gebiedskwaliteit behouden en/of verbeteren aan de hand van de bodemfunctiekaart.	Op basis van de bodemfunctiekaart worden locaties met saneringsnoodzaak aangepakt, zoveel mogelijk in relatie tot de stedelijke ontwikkeling. Voor gevallen van ernstige bodemverontreiniging in de ondergrond streeft de gemeente zoveel mogelijk naar een stabiele eindsituatie. De doelstelling in het NMP4 is dat deze eindsituatie voor alle gevallen tenminste bereikt is voor 2030. Voor urgente gevallen worden oplossingen op maat gezocht.
Water	Wettelijke normen	Gebiedsgericht differentiëren	Met het waterplan zijn gebiedsgerichte maatregelen opgesteld die zowel gericht zijn op de kwantiteit (watertoets) als op de kwaliteit. Ten aanzien van de kwaliteit wordt in samenhang met de natuur en recreatiefunctie van het buitengebied met name aandacht besteed aan het bereiken van ecologische doelen.
Lucht	Wettelijke normen	Gebiedsgericht differentiëren met behulp van salderingsmogelijkheden	De luchtkwaliteit moet voldoen aan de grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit.
Geluid	Wettelijke normen	Plandrempel van 65 dBLden nastreven.	De wettelijke max. toegestane grondwaarde varieert tussen de 48 en 68 dBLden op de gevel; de voorkeursgrenswaarde is 48 dBLden bij geluidsgevoelige bestemmingen als woningen. Gemeente hanteert ambitieuze plandrempel van 65 dBLden. Dat betekent bij overschrijdingen dat er maatregelen getroffen worden.
Externe veiligheid	Wettelijke normen wet rampen zware ongevallen (wrzo)	Gebiedsgericht differentiëren	Risicovolle bedrijven en activiteiten weren uit woonwijken en indien mogelijk verplaatsen.
Klimaat	Wettelijke normen	Duurzaam bouwen beleid van Midden-Delfland 10% onder landelijke EPC	Het beleid kent ambities voor woningbouw nieuw, woningbouw bestaand, utiliteitsbouw nieuw en bestaand en de GWW. Voor alle categorieën geldt uitsluitend FSC hout, vermijden van zink en koper wanneer uitloging naar oppervlaktewater mogelijk is en beperking van PVC.
Afval	Landelijke doelstelling 56 % bronscheiding, 44% rest	Minimaal de landelijke doelstelling behalen en zo mogelijk een hoger percentage bronscheiding voor 2010.	Door het uitvoeren van huisvuilanalyses en goede communicatie is de ambitie om de landelijke doelstelling van 56% naar 60% aan te scherpen en vervolgens hogere ambities te stellen.

Thema	Basiskwaliteit	Ambities	Toelichting
Groen/natuur	Reconstructiewet	De gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025 verwoordt de ambitie van Midden-Delfland. Voorbeelden zijn de inzet van het Groenfonds ter versterking natuurwaarden en het realiseren van Groenblauwe linten.	Voor het behoud van natuur en landschap zal een landschapsontwikkelingsperspectief worden opgesteld, waarin basiskwaliteiten en ambities worden vastgelegd.
Mobiliteit	Nationale nota mobiliteit Regionale nota mobiliteit	Gebiedsgericht lokaal plan (afgestemd op regionale plannen)	
GIM	ISO 14001		In de jaren 2011 en 2012 zal een eerste opzet worden gemaakt om duurzaamheid een element te laten zijn bij het inkopen van diensten en producten door de gemeentelijke organisatie.
Licht	Wettelijke normen	Gebiedsgericht differentiëren	Beperken lichthinder door frequente controle op assimilatiebelichting. Verder in het kader van ontwikkeling rekening houden met lichtgevoelige gebieden.

Bijlage 3: Overzicht beleidsplannen, nota's en programma's

	Regionaal/provincie/rijk	Fase	Gemeente	Fase
Bodem	Wet bodembescherming	In werking	Bodemfunctiekaart	In werking
	Bodembeleid provincie Zuid Holland (BOBEL)	In werking	Bodeminformatiesysteem (A)	In werking
Water/riolering	Waterbeheersplan	In werking	Waterkansenkaart	In werking
	Europese kaderrichtlijn water	In werking	Watertoets	In werking
	Wet gemeentelijke watertaken	In werking	Gemeentelijk waterplan	In werking
	Nationaal bestuursakkoord water	In werking	Gemeentelijk rioleringsplan	In werking
	Wet verontreiniging oppervlaktewater	In werking		
Lucht	Besluit luchtkwaliteit 2005	In werking	Rapportage luchtkwaliteit	Jaarlijks
	Wet luchtkwaliteit	In concept		
	Provinciaal plan van aanpak fijn stof	In werking		
	Regionaal plan luchtkwaliteit	In concept		
Geluid	Wet geluidhinder	In werking	Nota Geluidsnormen bij luidruchtige evenementen	In werking
	Streekplan Zuid-Holland West (stillegebieden)	In werking	Geluidbeleid	In werking
Externe veiligheid	Risico-inventarisatie	In werking	Risico-inventarisatie gemeentelijk niveau (A)	In werking
			Rampenplan (R)	In werking
Klimaat	Bouwbesluit	In werking	Beleid duurzaam bouwen (R)	In werking
	EPC	In werking		
	Bouwverordening	In werking		
Afval	Landelijk Afval Plan	In werking	Sorteeranalyses (A)	1 x per jaar
	Medingsplicht afval (prov)	In werking		
Groen/natuur	Reconstructiewet	In werking	Gebiedsvisie 2025 (R)	In werking
	Ecologische hoofdstructuur	In werking		
	Groenblauwe slinger, deelproject Groenblauwe lint	In werking		
	Zuidvleugeldocument	In werking		
	Groene schakels	In werking		
	Groenfonds	In werking		
Licht	Diverse AmvB's	In werking		
	Convenant Glami	In werking		
Mobiliteit	Nationale Nota Mobiliteit	In werking	Routestructuurplan	In werking
	Regionaal.. Mobiliteitsplan	In werking	Fietsknooppuntsysteem	In werking
	Plan Norder (A4)	In werking		
	IODS	In werking		

	Regionaal/provincie/rijk	Fase	Gemeente	Fase
	Convenant doseerinstallaties	In werking		
GIM	ISO 14001	In werking		
Vergunning- verlening en handhaving	Wet milieubeheer	In werking	Handhavingsprogramma Handhavingsnota milieu	Jaarlijks vastgesteld
	Regionale Bestuursovereenkomst handhavingssamenwerking	In werking		
	Haaglanden			
	Integrale gebiedsanalyse	In werking		
	Convenant Glastuinbouw en milieu (Glami)	In werking		
	Wet handhavingsstructuur	In werking		
	AMVB Professionalisering van de handhaving	In werking		
Communicatie	Verdrag van Aarhus	In werking		
			Milieujaarverslag (R)	Jaarlijks
Milieubeleid	Nationaal Milieubeleidsplan 4	In werking	Milieuprogramma (R)	Jaarlijks
	Provinciaal milieubeleidsplan	In werking	Milieubeleidsplan 2011-2012 (R)	In werking
	Regionaal milieubeleidsplan	In werking		

Bijlage 4: Afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur	GS	Gedeputeerde Staten
BBP	Bodem Beheer plan	GWW	Grond- Weg en Waterbouw
BKK	Bodem Kwaliteitskaart	HHD	Hoogheemraadschap van Delfland
BEEA	Beheer Elektrische en Elektronische Apparatuur	IBA	Individuele behandeling afvalwater
BEVER	beleidsvernieuwingsoperatie bodem	IODS	Integrale ontwikkeling tussen Delft en Schiedam
BIS	Bodem Informatie systeem	ISO	International Organization for Standardization
Bobel	Bodemsaneringsbeleid provincie Zuid-Holland	KGA	Klein Gevaarlijk Afval
BOOT	Besluit Opslag in Ondergrondse Tanks	KICI	Stichting Kleding Inzameling Charitatieve Instellingen
Bsb	Bouwstoffenbesluit	KRW	Kaderrichtlijn Water
CAR	Calculation of Air pollution from Road traffic	LAP	Landelijk Afvalbeheers Plan
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	LMS	De Lier, Maasland en Schipluiden
CO ₂	kooldioxide	LMO	Lokaal Milieu Overleg
CROW	nationaal kenniscentrum voor verkeer, vervoer en ` infrastructuur	LOP	Landschapsontwikkelingsperspectief
DCMR	De centrale milieudienst Rijnmond	LTO	Land en Tuinbouw Organisatie
dB	Decibel	MBP	Milieubeleidsplan
EREA	Eerste Regionale Energie Agentschap	MER	Milieu Effect Rapportage
DuBo	Duurzaam Bouwen	MIRUP	Milieu-instrument in ruimtelijke plannen
EPA	Energie Prestatie Advies	MIS	Milieu Informatie Systeem
EPC	Energie Prestatie Coëfficiënt	NME	Natuur en Milieueducatie
EU	Europese Unie	NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
FSC	Forest Stewardship Council	NO ₂	Stikstofdioxide
GFT	Groente, Fruit en Tuin	NO _x	Stikstofoxiden
GIM	Gemeentelijke Interne Milieuzorg	PAK	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen
GIS	Geografisch Informatie Systeem	PET	Polyetheentereftalaat
GLAMI	Glastuinbouw en Milieu	PM ₁₀	Fijn stof
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan	PR	plaatsgebonden risico
		PVC	poly-vinyl-chloride

RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RNM	Regionale Nota Mobiliteit
ROS	Regionaal Overslagcentrum
SGH	Stadsgewest Haaglanden
Sovon	Stichting vogelonderzoek Nederland
Stibat	Stichting Batterijen
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek
UvW	Unie van waterschappen
V en W	Verkeer en Waterstaat
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRM	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wbb	Wet bodembescherming
Wgh	Wet Geluidhinder
Wm	Wet milieubeheer
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
Wvo	Wet Verontreiniging Oppervlaktewater

Bijlage 5: Verklarende woordenlijst

A-lijst: woningen met een geluidbelasting $> 65 \text{ dB(A)}$, als gevolg van het wegverkeerslawaai, welke vóór 2005 moeten worden gesaneerd.

Afkoppelen: een "schone" waterstroom scheiden van de riolering en op andere wijze afvoeren.

Alarmdrempel: kwaliteitsniveau van de buitenlucht waarbij een kortstondige overschrijding risico's voor de gezondheid van de mens inhoudt.

Biodiversiteit: biodiversiteit staat voor biologische diversiteit en omvat de totale verscheidenheid van alle levende planten en dieren op aarde. Biodiversiteit betreft zowel de variatie in levensgemeenschappen of eco-systemen.

CO₂-reductie: het terugbrengen van de uitstoot van kooldioxide.

Doelvoorschriften: voorschriften die een bedrijf verplichten een bepaald resultaat te bereiken.

Duboregister: dynamisch platform om duurzame partners te vinden. In het register staan bouwpartijen met dubo-ambities en hun duurzame utiliteitsbouwprojecten, die een dubo-ambitieverklaring formuleren op basis van een programma van deelname.

Duurzaam bouwen: het ontwikkelen en beheren van de gebouwde omgeving met respect voor mens en milieu en is daarmee een onderdeel van de kwaliteit van deze gebouwde omgeving.

Duurzaam inkopen: inkopen baseren op de mate van duurzaamheid van het product.

Ecologie: De leer die zich bezig houdt met het natuurlijk evenwicht en de dynamiek van planten en dieren in hun macro- of micro-omgeving.

Ecologische hoofdstructuur: natuurnetwerk in Nederland. In dit netwerk zijn grote en kleine natuurgebieden met elkaar verbonden, deze natuurgebieden hebben een hoge kwaliteit en worden ook wel kerngebieden genoemd. De kerngebieden worden met verbindingzones en robuuste verbindingen aan elkaar geknoopt.

Extensief: niet gemechaniseerd, kleinschalig.

Externe veiligheid: risico's, die omwonenden lopen.

Gebiedsgericht: gericht op de ruimtelijke kenmerken van een bepaald gebied.

Geluidsbelastingkaarten: kaart die weergeeft wat de geluidbelasting is binnen een bepaald gebied.

Geluidscontouren: gebied waarbinnen geluid overlast veroorzaakt cq kan veroorzaken.

Grenswaarde: niveau van de buitenluchtkwaliteit, dat op een aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt, en waar die kwaliteit al aanwezig is, zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden. De grenswaarden gelden overal in de buitenlucht.

Groene schakels: de kleinere verbindende groengebieden.

Groenstructuur: de verdeling van het groen.

Groene verbindingen: aanleg van groen tussen twee groengebieden.

Habitat richtlijn: richtlijn (92/43/EEG) ter bescherming van de natuurlijke leefgebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de wilde fauna, uitgezonderd de vogelsoorten, en flora.

Integraal: alle disciplines omvattend.

ISO 14001: Milieuzorg volgens de ISO 14001-norm is een hulpmiddel waarmee milieueffecten van de bedrijfsvoering beheerst en verminderd kunnen worden.

Kyoto protocol (verdrag van Kyoto): In het Kyoto-protocol verbinden industrielanden zich om de uitstoot van broeikasgassen in 2008-2012 met gemiddeld 5% te verminderen ten opzichte van het niveau in 1990. Per land gelden uiteenlopende reductiepercentages. De VS moeten de uitstoot van broeikasgassen met 7% verminderen, Japan met 6% en de Europese Unie met 8%. De Europese Unie heeft vervolgens na onderling overleg de emissiereducties per lidstaat bepaald. Nederland moet zijn broeikasgasemissies in 2008-2012 met 6% hebben gereduceerd ten opzichte van 1990.

Low-NOx-branders: is speciaal ontwikkeld voor een zeer lage uitstoot van stikstofoxiden om groeiremmingen te voorkomen. De Low-NOx-brander stoot maar liefst 85% minder stikstof uit dan conventionele CO₂-branders.

Middelvoorschriften: voorschriften, waarin uitsluitend wordt bepaald welke technische voorzieningen moeten worden getroffen.

MTR-niveau: de kwaliteitsnorm waaraan het water minimaal moet voldoen.

Nationaal pakket duurzaam bouwen: Pakket met door de bouwsector en rijksoverheid erkende maatregelen op het gebied van duurzaam bouwen, waaronder energiemaatregelen.

Natura 2000: een Europees netwerk van beschermde gebieden.

Nota ruimte: nota waarin het nationaal ruimtelijk beleid, tot 2020 is verwoord, waarbij de periode 2020-2030 geldt als doorkijk voor de lange termijn.

Plandrempel: kwaliteitsniveau van de buitenlucht, waarboven het maken van plannen ter verbetering van de luchtkwaliteit verplicht is.

Regulier: volgens vastgestelde norm/tijd, normaal, volgens vast patroon.

Sectorale milieukwaliteit: kwaliteit gezien vanuit één specifiek traditioneel milieuonderwerp, zoals bodem, lucht en geluid.

Sectorale milieutaken: traditionele milieutaken gezien vanuit één specifieke invalshoek, zoals bodem, geluid en lucht.

Transitie: grote verandering

Verbrede rioolrecht: De bedoeling is dat daarmee structurele fondsen beschikbaar komen voor aanpak van grondwater-problemen.

Vogel richtlijn: deze richtlijn (79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en de gebieden waar ze in de Europese Unie broeden, pleisteren en overwinteren.

Waterkansenkaart: instrument voor waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat de gevolgen zijn van een ruimtelijke ingreep voor het watersysteem of wat de meest geschikte locaties zijn voor een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling.

Waterkwaliteit: De waterkwaliteit geeft de chemische en microbiologische samenstelling van grond- en oppervlaktewater. De waterkwaliteit is een indicatie voor de ecologische kwaliteit van een gebied en geeft de mogelijkheid aan voor drinkwaterwinning.

Wateropgave: hoeveelheid waterberging die moet worden gerealiseerd.

Waterplan: Een waterplan beschrijft de samenhang tussen de waterkwaliteit, de waterhuishouding en de belangrijkste invloedsfactoren, zoals de rioleringssituatie, de waterbodem, het grondgebruik en de kwaliteit van het ingelaten (boezem)water binnen een gemeente. Het plan biedt inzicht in de te verwachten gevolgen van ontwikkelingen in de gemeente voor de waterhuishouding en de waterkwaliteit.

Watertoets: toets die bij ruimtelijke plannen moet worden uitgevoerd om na te gaan wat de gevolgen zijn voor de waterhuishouding.

Werk: De definitie van werk in het Bouwstoffenbesluit luidt: een grondwerk, wegebouwkundig werk of een bouwwerk dat een functie vervult.

Zuidvleugel: De Zuidvleugel is het gebied in het zuidwesten van de Randstad. Het valt binnen de provinciale grenzen van Zuid-Holland. De

Zuidvleugel is met 3,5 miljoen inwoners één van de dichtstbevolkte regio's van Europa. De Zuidvleugel moet uitgroeien tot een vitale netwerkstad van bestuur & recht, kennis en logistiek in een Hollands landschap.